

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul VI — Nr. 158

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 24 iunie 1994

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE			
38. — Lege pentru ratificarea Convenției dintre Guvernul României și Guvernul Federației Ruse pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și pe capital, semnată la Moscova la 27 septembrie 1993	1	98. — Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Convenției dintre Guvernul României și Guvernul Federației Ruse pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și pe capital, semnată la Moscova la 27 septembrie 1993	10
Convenție între Guvernul României și Guvernul Federației Ruse pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și pe capital	2—10	DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
		Decizia nr. 55 din 18 mai 1994	11—13
		Decizia nr. 61 din 1 iunie 1994	13—15

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru ratificarea Convenției dintre Guvernul României și Guvernul Federației Ruse pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și pe capital, semnată la Moscova la 27 septembrie 1993

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se ratifică Convenția dintre Guvernul României și Guvernul Federației Ruse pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și pe capital, semnată la Moscova la 27 septembrie 1993.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 29 martie 1994, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ADRIAN NĂSTASE

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 2 iunie 1994, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI
prof. univ. dr. **OLIVIU GHERMAN**

București, 16 iunie 1994.
Nr. 38.

C O N V E N Ţ I E

între Guvernul României și Guvernul Federației Ruse
 pentru evitarea dublei impunerii cu privire la impozitele pe venit și pe capital

Guvernul României și Guvernul Federației Ruse, dorind să promoveze și să strângă relațiile economice între cele două țări,

au convenit după cum urmează :

ARTICOLUL 1

Persoane vizate

Prezenta convenție se va aplica persoanelor care sunt rezidente ale unuia sau ale ambelor state contractante.

ARTICOLUL 2

Impozite vizate

1. Prezenta convenție se va aplica impozitelor pe venit și pe capital stabilite în numele fiecărui stat contractant, subdiviziunilor sau autorităților sale locale, indiferent de modul de percepere.

2. Vor fi considerate impozite pe venit și pe capital toate impozitele stabilite de venitul total, pe capitalul total sau pe elementele de venit sau de capital, inclusiv impozitele pe câștigurile provenite din înstrăinarea proprietății mobiliare sau imobiliară, precum și impozitele asupra creșterii capitalului.

3. Impozitele existente asupra cărora se va aplica prezenta convenție sunt :

a) În cazul României, impozitele percepute în concordanță cu legislația României :

- (i) impozitul pe veniturile realizate de persoanele fizice ;
- (ii) impozitul pe profiturile persoanelor juridice ;
- (iii) impozitul pe salarii și alte remunerații similare ;
- (iv) impozitul pe veniturile realizate din activități agricole ;
- (v) impozitul pe dividende,
(denumite în continuare *impozit român*).

b) În cazul Federației Ruse, impozitele percepute în concordanță cu legislația Federației Ruse :

- (i) impozitul pe profiturile întreprinderilor și organizațiilor ;
- (ii) impozitul pe venitul băncilor ;
- (iii) impozitul pe venitul activităților de asigurare ;
- (iv) impozitul pe venitul persoanelor fizice ;
- (v) impozitul pe capitalul întreprinderilor ;
- (vi) impozitul pe capitalul persoanelor fizice,
(denumite în continuare *impozit rus*).

4. Convenția se va aplica, de asemenea, oricăror impozite identice sau în esență similare, care sunt stabilite după data semnării acestei convenții, în plus sau în locul impozitelor existente la care se face referire în paragraful 3. Autoritățile competente ale statelor contractante se vor informa reciproc asupra oricăror modificări legislative aduse în legislațiile lor fiscale.

ARTICOLUL 3

Definiții generale

1. În sensul prezentei convenții, în măsura în care contextul nu cere o interpretare diferită :

a) expresiile *un stat contractant* și *celălalt stat contractant*, înseamnă România sau Federația Rusă, după cum cere contextul ;

b) termenul *România* înseamnă România și, folosit în sens geografic, înseamnă teritoriul României, inclusiv marea sa teritorială, precum și zona economică exclusivă, asupra cărora România își exercită suveranitatea, drepturile suverane sau jurisdicția în concordanță cu propria sa legislație și cu dreptul internațional cu privire la explorarea și exploatarea resurselor naturale, biologice și minerale, aflate în apele mării, pe fundul și subsolul acestor ape ;

c) termenul *Federația Rusă* (Rusia), când este folosit în sens geografic, înseamnă teritoriul său, inclusiv apele sale teritoriale, precum și zona economică și platoul continental, asupra cărora Federația Rusă poate să exercite drepturi suverane sau drepturi și jurisdicție, în conformitate cu dreptul internațional și asupra cărora legislația sa fiscală este aplicabilă ;

d) termenul *persoană* include o societate sau orice altă asocieră de persoane, legal constituită în fiecare dintre statele contractante, precum și o persoană fizică ;

e) termenul *societate* înseamnă orice persoană juridică sau orice altă entitate care este considerată ca o persoană juridică, în scopul impozitării ;

f) expresiile *întreprindere a unui stat contractant* și *întreprindere a celuilalt stat contractant* înseamnă, după caz, o întreprindere exploatată de un rezident al unui stat contractant și o întreprindere exploatată de un rezident al celuilalt stat contractant ;

g) expresia *transport internațional* înseamnă orice transport efectuat cu o navă, vapor, aeronavă, vehicul feroviar sau rutier, exploatate de un rezident al unui stat contractant, cu excepția cazului când asemenea transport este efectuat numai între locuri situate în celălalt stat contractant ;

h) expresia *autoritate competentă* înseamnă :

- (i) în cazul României, Ministerul Finanțelor sau reprezentantul său autorizat ;
- (ii) în cazul Federației Ruse, Ministerul Finanțelor sau reprezentantul său autorizat ;

i) termenul *subdiviziune* înseamnă :

- (i) în cazul României, o unitate administrativ-teritorială ;
- (ii) în cazul Federației Ruse, o subdiviziune politică.

2. În ce privește aplicarea acestei convenții de un stat contractant, orice termen care nu este definit în convenție va avea, dacă contextul nu cere o inter-

pretare diferită, înțelesul pe care îl are în cadrul legislației acestui stat cu privire la impozitele la care prezenta convenție se aplică.

ARTICOLUL 4

Rezident

1. În sensul prezentei convenții, expresia *rezident al unui stat contractant* înseamnă orice persoană, care, potrivit legislației aceluia stat contractant, este supusă impunerii urmare domiciliului său, rezidenței sale, locului de înregistrare, locului de conducere sau oricărui alt criteriu de natură similară. Dar această expresie nu include o persoană care este supusă impozitului în acel stat contractant numai pentru faptul că realizează venituri din surse aflate în acel stat contractant ori are capital situat acolo.

2. Când, în conformitate cu prevederile paragrafului 1, o persoană fizică este rezidentă a ambelor state contractante, atunci statutul său va fi determinat după cum urmează :

a) aceasta va fi considerată rezidentă a statului contractant în care are o locuință permanentă la dispoziția sa ; dacă dispune de o locuință permanentă la dispoziția sa în ambele state contractante, va fi considerată rezidentă a statului contractant cu care legăturile sale personale și economice sunt mai strânse (centrul intereselor vitale) ;

b) dacă statul contractant, în care această persoană are centrul intereselor sale vitale, nu poate fi determinat, sau dacă ea nu dispune de o locuință permanentă la dispoziția sa în nici unul dintre statele contractante, ea va fi considerată rezidentă a statului contractant în care locuiește în mod obișnuit ;

c) dacă această persoană locuiește în mod obișnuit în ambele state contractante sau în nici unul dintre ele, ea va fi considerată rezidentă a statului contractant a cărui cetățenie o are ;

d) dacă ambele state contractante consideră că persoana are cetățenia lor sau a nici unuia dintre ele, autoritățile competente ale statelor contractante vor rezolva problema de comun acord.

3. Când, potrivit prevederilor paragrafului 1, o persoană, alta decât o persoană fizică, este rezidentă a ambelor state contractante, atunci ea va fi considerată rezidentă a statului contractant în care se află locul conducerii sale efective.

ARTICOLUL 5

Sediul permanent

1. În sensul prezentei convenții, expresia *sediul permanent* înseamnă un loc fix de afaceri prin care întreprinderea își desfășoară în întregime sau în parte activitatea sa.

2. Expresia *sediul permanent* include, îndeosebi :

a) un loc de conducere ;

b) o sucursală ;

c) un birou ;

d) o uzină ;

e) un atelier ;

f) o mină, un puzet petrolier sau de gaze, o carieră sau orice alt loc de extracție a resurselor naturale.

3. Expresia *sediul permanent* include, de asemenea, un șantier de construcții, un proiect de construcție,

montaj sau instalație sau activitățile de supraveghere, inclusiv asistența tehnică legată de acestea, dar numai când asemenea șantier, proiect sau activități continuă pentru o perioadă mai mare de 12 luni.

4. Independent de prevederile anterioare ale acestui articol, expresia *sediul permanent* va fi considerată că nu include :

a) folosirea de instalații exclusiv în scopul depozitării, expunerii sau livrării de produse sau mărfuri aparținând întreprinderii ;

b) menținerea unui stoc de produse sau mărfuri aparținând întreprinderii, exclusiv în scopul depozitării, expunerii sau livrării ;

c) menținerea unui stoc de produse sau de mărfuri aparținând întreprinderii, exclusiv în scopul prelucrării de către o altă întreprindere ;

d) vânzarea mostrelor de produse sau de mărfuri aparținând întreprinderii, expuse în cadrul unui târg sau expoziții temporare ocazionale internaționale într-o perioadă de 15 zile, după închiderea târgului sau expoziției menționate ;

e) menținerea unui loc fix de afaceri exclusiv în scopul cumpărării de produse sau de mărfuri sau colecțării de informații pentru întreprindere ;

f) menținerea unui loc fix de afaceri exclusiv în scopul desfășurării, pentru întreprindere, a oricărei alte activități cu caracter pregătitor sau auxiliar ;

g) menținerea unui loc fix de afaceri exclusiv pentru orice combinație de activități menționate în subparagrafele a) — f), cu condiția ca întreaga activitate a locului fix de afaceri, ce rezultă din această combinație, să aibă un caracter pregătitor sau auxiliar.

5. Când o persoană, alta decât un agent cu statut independent cărui a se aplică prevederile paragrafului 6, desfășoară activitate într-un stat contractant în numele unei întreprinderi a celui alt stat contractant, acea întreprindere va fi considerată a avea un sediu permanent în primul stat contractant menționat, dacă persoana are, și în mod obișnuit exercită în acel stat contractant, împuternicirea de a încheia contracte în numele întreprinderii, în afara cazului când activitățile sale sunt limitate la cele menționate în paragraful 4.

6. O întreprindere nu va fi considerată că are un sediu permanent într-un stat contractant numai prin faptul că aceasta își exercită activitatea în acel stat contractant printr-un broker, agent comisionar general sau orice alt agent cu statut independent, cu condiția ca aceste persoane să acționeze în cadrul activității lor obișnuite.

7. Faptul că o societate care este rezidentă a unui stat contractant controlează sau este controlată de o societate care este rezidentă a celui alt stat contractant, sau care își exercită activitatea în acel celălalt stat contractant (printr-un sediu permanent sau în alt mod), nu este suficient pentru a face una din aceste societăți un sediu permanent al celeilalte.

ARTICOLUL 6

Venitul din proprietăți imobiliare

1. Venitul realizat de un rezident al unui stat contractant din proprietăți imobiliare (inclusiv venitul din agricultură sau din exploatarea forestieră), situate în celălalt stat contractant, poate fi impus în acel celălalt stat contractant.

2. Expresia *proprietăți imobiliare* are înțelesul care este atribuit de legislația statului contractant în care proprietățile în cauză sunt situate. Termenul va în-

clude, în orice caz, toate accesoriile proprietății imobiliare, inventarul viu și echipamentul utilizat în agricultură și exploatarea forestieră, drepturile asupra cărora se aplică prevederile dreptului comun cu privire la proprietatea funciară, uzufructul proprietăților imobiliare și drepturile la rente variabile sau fixe pentru exploatarea sau concesionarea exploatării zăcămintelor minerale, izvoarelor și a altor resurse naturale; navele, vapoarele, aeronavele, vehiculele feroviare și rutiere nu vor fi considerate proprietăți imobiliare.

3. Prevederile paragrafului 1 se aplică veniturilor obținute din exploatarea directă, din închirierea sau din folosirea în orice altă formă a proprietății imobiliare.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 3 se vor aplica, de asemenea, veniturilor provenind din proprietăți imobiliare ale unei întreprinderi și veniturilor din proprietăți imobiliare utilizate pentru exercitarea unei profesii independente.

ARTICOLUL 7

Profiturile întreprinderii

1. Profiturile unei întreprinderi a unui stat contractant vor fi impozabile numai în acel stat contractant, în afară de cazul când întreprinderea exercită activități în celălalt stat contractant printr-un sediu permanent situat acolo. Dacă întreprinderea exercită activități în acest mod, profiturile întreprinderii pot fi impuse în celălalt stat contractant, dar numai aceea parte din ele care este atribuibilă aceluși sediu permanent.

2. Sub rezerva prevederilor paragrafului 3, când o întreprindere a unui stat contractant exercită activitatea sa în celălalt stat contractant printr-un sediu permanent situat acolo, se atribuie în fiecare stat contractant, aceluși sediu permanent, profiturile pe care le-ar fi putut realiza, dacă ar fi constituit o întreprindere distinctă și separată, exercitând activități identice sau similare, în condiții identice sau similare, și tratând cu toată independența cu întreprinderea a cărui sediu permanent este.

3. La determinarea profiturilor unui sediu permanent vor fi admise la scădere cheltuielile efectuate pentru scopurile urmărite de acest sediu permanent, inclusiv cheltuielile de conducere și cheltuielile generale de administrare efectuate, indiferent de faptul că s-au efectuat în statul contractant în care se află situat sediul permanent sau în altă parte. Aceste prevederi vor fi aplicabile sub rezerva restricțiilor prevăzute de legislația internă.

4. În măsura în care într-un stat contractant profitul care se atribuie unui sediu permanent este determinat prin repartizarea profitului total al întreprinderii în diversele sale părți componente, nici o prevedere a paragrafului 2 nu va împiedica acel stat contractant să determine profitul impozabil în conformitate cu repartitia uzuală; metoda de repartizare adoptată va fi, totuși, aceea prin care rezultatul va fi în concordanță cu principiile enunțate în prezentul articol.

5. Nici un profit nu se va atribui unui sediu permanent pentru faptul că acest sediu permanent cumpără produse sau mărfuri pentru întreprindere.

6. În vederea aplicării prevederilor paragrafelor precedente, profitul care se atribuie unui sediu perma-

nent va fi determinat în fiecare an prin aceeași metodă, în afară de cazul când există motive temeinice și suficiente de a proceda altfel.

7. Când profiturile includ elemente de venit care sunt tratate separat în alte articole ale prezentei convenții, prevederile acelor articole nu vor fi afectate de prevederile prezentului articol.

ARTICOLUL 8

Venituri provenite din transporturi internaționale

1. Veniturile obținute de un rezident al unui stat contractant din exploatarea în trafic internațional a navelor, vapoarelor, aeronavelor, vehiculelor feroviare sau rutiere vor fi impozabile numai în acel stat contractant.

2. În sensul prezentei convenții, venitul provenit din exploatarea navelor, vapoarelor, aeronavelor, vehiculelor feroviare sau rutiere înseamnă venitul provenit din folosirea directă, închirierea sau folosirea sub orice altă formă a mijloacelor de transport, inclusiv folosirea, întreținerea sau închirierea containerelor și echipamentului aferent.

3. Prevederile paragrafului 1 se vor aplica, de asemenea, profiturilor obținute din participarea la un pool, la o exploatare în comun sau la o agenție internațională de transporturi.

ARTICOLUL 9

Posibilități de ajustare a venitului

1. Când:

a) o întreprindere a unui stat contractant participă, direct sau indirect, la conducerea, controlul sau la capitalul unei întreprinderi a celuiilalt stat contractant; sau

b) aceleași persoane participă, direct sau indirect, la conducerea, controlul sau la capitalul unei întreprinderi a unui stat contractant și ale unei întreprinderi a celuiilalt stat contractant;

și, fie într-un caz, fie în celălalt, cele două întreprinderi sunt legate în relațiile lor financiare sau comerciale prin condiții acceptate sau impuse, care diferă de acelea care ar fi fost stabilite între întreprinderi independente, atunci veniturile, care fără aceste condiții ar fi fost obținute de una dintre întreprinderi, dar nu au putut fi obținute în fapt datorită acestor condiții, pot fi incluse în veniturile acelei întreprinderi și impuse în consecință.

2. Când un stat contractant include în veniturile unei întreprinderi aparținând aceluși stat contractant și impune, în consecință, veniturile asupra cărora o întreprindere a celuiilalt stat contractant a fost supusă impozitării în acel celălalt stat contractant și veniturile astfel incluse sunt venituri care ar fi revenit întreprinderii primului stat contractant menționat, dacă condițiile stabilite între cele două întreprinderi ar fi fost acelea care ar fi fost stabilite între întreprinderi independente, atunci celălalt stat contractant va proceda la modificarea corespunzătoare a sumei impozitului stabilit asupra acelor venituri. La efectuarea unei astfel de modificări se va ține seama de celelalte prevederi ale prezentei convenții, iar autoritățile competente ale statelor contractante se vor consulta reciproc.

ARTICOLUL 10

Dividende

1. Dividendele plătite de o societate care este rezidentă a unui stat contractant unui rezident al celui alt stat contractant pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

2. Totuși, aceste dividende pot fi, de asemenea, impuse în statul contractant în care este rezidentă societatea plătitoare de dividende, potrivit legislației acelui stat contractant, dar dacă primitorul este beneficiarul efectiv al dividendelor, impozitul astfel stabilit nu va depăși 15% din suma brută a dividendelor.

Prezentul paragraf nu va afecta impunerea societății în ce privește profiturile din care se plătesc dividendele.

3. Termenul *dividende* folosit în acest articol indică veniturile provenind din acțiuni, din acțiuni sau drepturi de folosință, din părți miniere, din părți de fondator sau din alte drepturi care nu sunt titluri de creanță, din participări la profituri, precum și veniturile din alte părți sociale care sunt supuse aceluiași regim de impunere ca veniturile din acțiuni de către legislația statului în care este rezidentă societatea distribuitoare a dividendelor.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se vor aplica dacă beneficiarul efectiv al dividendelor, fiind rezident al unui stat contractant, desfășoară activitatea în celălalt stat contractant în care societatea plătitoare de dividende este rezidentă, printr-un sediu permanent situat acolo, sau desfășoară în acel celălalt stat contractant profesii independente printr-o bază fixă situată acolo, iar deținerea drepturilor generatoare de dividende, în legătură cu care dividendele sunt plătite, este efectiv legată de un asemenea sediu permanent sau bază fixă. În această situație se vor aplica prevederile art. 7 sau 14, după caz.

5. Când o societate rezidentă a unui stat contractant realizează profituri sau venituri din celălalt stat contractant, acel celălalt stat contractant nu poate percepe nici un impozit asupra dividendelor plătite de acea societate, cu excepția cazului când asemenea dividende sunt plătite unui rezident al acelui celălalt stat sau când deținerea drepturilor generatoare de dividende în legătură cu care dividendele sunt plătite este efectiv legată de un sediu permanent sau bază fixă situate în acel celălalt stat, nici să supună profiturile nedistribuite ale societății unui impozit asupra profiturilor nedistribuite, chiar dacă dividendele plătite sau profiturile nedistribuite reprezintă, în întregime sau în parte, profituri sau venituri provenind din acel celălalt stat contractant.

ARTICOLUL 11

Dobânzi

1. Dobânzile provenind dintr-un stat contractant și plătite unui rezident al celui alt stat contractant pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

2. Totuși, aceste dobânzi pot fi, de asemenea, impuse în statul contractant din care provin, potrivit legislației acelui stat, dar dacă primitorul este beneficiarul efectiv al dobânzilor, impozitul astfel stabilit nu va depăși 15% din suma brută a dobânzilor.

3. Independent de prevederile paragrafului 2 ale acestui articol, dobânzile provenind din :

a) România și plătite Guvernului Federației Ruse sau Băncii sale Centrale ori Băncii de Comerț Exterior vor fi scutite de impozitul român ;

b) Federația Rusă și plătite Guvernului României sau Băncii sale Naționale, Băncii Române de Comerț Exterior — S.A. ori la Eximbank — S.A., vor fi scutite de impozitul rus.

4. Termenul *dobânzi*, astfel cum este folosit în prezentul articol, înseamnă veniturile din titluri de creanță de orice natură însoțite sau nu de garanții ipotecare sau de o clauză de participare la profiturile debitorului și, în special, veniturile din efecte publice, titluri de creanță sau obligațiuni, inclusiv primele și premiile legate de asemenea efecte, titluri de creanță sau obligațiuni. Penalitățile pentru plata cu întârziere nu sunt considerate dobânzi în sensul prezentului articol.

5. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se vor aplica dacă beneficiarul efectiv al dobânzilor, fiind un rezident al unui stat contractant, își desfășoară activitatea în celălalt stat contractant, din care provin dobânzile, printr-un sediu permanent situat acolo, sau prestează în acel celălalt stat contractant profesii independente, printr-o bază fixă situată acolo, iar creanța în legătură cu care sunt plătite dobânzile este efectiv legată de un asemenea sediu permanent sau o bază fixă. În această situație se vor aplica prevederile art. 7 sau 14, după caz.

6. Dobânzile se consideră că provin dintr-un stat contractant când plătitorul este acel stat contractant, o subdiviziune, o autoritate locală sau un rezident al acelui stat contractant. Totuși, când plătitorul dobânzilor, fie că este sau nu rezident al unui stat contractant, are într-un stat contractant un sediu permanent sau o bază fixă în legătură cu care a fost contractată creanța generatoare de dobânzi și aceste dobânzi se suportă de acel sediu permanent sau bază fixă, atunci aceste dobânzi vor fi considerate că provin din statul contractant în care este situat sediul permanent sau baza fixă.

7. Când datorită relațiilor speciale existente între debitor și creditor sau între ambii și o altă persoană, suma dobânzilor, ținând seama de creanța pentru care sunt plătite, depășește suma care s-ar fi convenit între debitor și creditor în lipsa unor astfel de relații, prevederile prezentului articol se vor aplica numai la această ultimă sumă menționată. În acest caz, partea excedentară a plăților va fi impozabilă potrivit legislației fiecărui stat contractant, ținând seama de celelalte prevederi ale prezentei convenții.

ARTICOLUL 12

Redevențe

1. Redevențele provenind dintr-un stat contractant și plătite unui rezident al celui alt stat contractant pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

2. Totuși, aceste redevențe pot fi, de asemenea, impuse în statul contractant din care provin, potrivit legislației acelui stat contractant, dar dacă primitorul este beneficiarul efectiv al redevențelor, impozitul astfel stabilit nu va depăși 10% din suma brută a redevențelor.

3. Termenul *redevențe*, folosit în prezentul articol, înseamnă plăți de orice natură primite pentru folosirea sau concesionarea oricărui drept de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice, inclusiv asupra filmelor de cinematograf și filmelor sau benzilor folosite pentru emisiunile de radio sau televiziune, orice patent sau marcă de comerț, desen sau model, plan, formulă secretă sau procedeu de fabricație, programe pentru computer sau pentru dispozitive pentru dreptul de a folosi un echipament industrial, comercial sau

științific, ori pentru informații referitoare la experiența în domeniul industrial, comercial sau științific.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se vor aplica dacă beneficiarul efectiv al redevențelor, fiind un rezident al unui stat contractant, desfășoară o activitate în celălalt stat contractant din care provin redevențele, printr-un sediu permanent situat acolo, sau prestează în acel celălalt stat contractant profesii independente, printr-o bază fixă situată acolo, iar dreptul sau proprietatea pentru care se plătesc redevențele sunt efectiv legate de un asemenea sediu permanent sau bază fixă. În această situație se vor aplica prevederile art. 7 sau 14, după caz.

5. Redevențele vor fi considerate că provin dintr-un stat contractant când plătitorul este acel stat contractant, o subdiviziune, o autoritate locală sau un rezident al acelui stat contractant. Totuși, când plătitorul redevențelor, fie că este sau nu rezident al unui stat contractant, are într-un stat contractant un sediu permanent sau o bază fixă de care este legată obligația de a plăti redevențele, și aceste redevențe sunt suportate de un asemenea sediu permanent sau bază fixă, atunci aceste redevențe sunt considerate ca provenind din statul contractant în care este situat sediul permanent sau baza fixă.

6. Când datorită relațiilor speciale existente între plătitorul și beneficiarul efectiv sau între ambii și o altă persoană, suma redevențelor, având în vedere utilizarea, dreptul sau informația pentru care sunt plătite, depășește suma care ar fi fost convenită între plătitor și beneficiarul efectiv în lipsa unor astfel de relații, prevederile prezentului articol se vor aplica numai la această ultimă sumă menționată. În acest caz, partea excedentară a plăților va fi impozabilă potrivit legislației fiecărui stat contractant, ținând seama de celelalte prevederi ale prezentei convenții.

ARTICOLUL 13

Câștiguri de capital

1. Câștigurile realizate de un rezident al unui stat contractant din înstrăinarea proprietății imobiliare, astfel cum este definită la art. 6, situată în celălalt stat contractant, pot fi impuse în statul contractant în care este situată această proprietate.

2. Câștigurile provenind din înstrăinarea proprietății mobiliare, făcând parte din activul unui sediu permanent pe care o întreprindere a unui stat contractant îl are în celălalt stat contractant sau a proprietății mobiliare ținând de o bază fixă de care dispune un rezident al unui stat contractant în celălalt stat contractant pentru exercitarea unei profesii independente, inclusiv câștigurile provenind din înstrăinarea unui asemenea sediu permanent (singur sau cu întreaga întreprindere) sau a acelei baze fixe, pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

3. Câștigurile realizate de un rezident al unui stat contractant din înstrăinarea navelor, vapoarelor, aeronavelor, vehiculelor feroviare și rutiere exploatate în trafic internațional sau a proprietății mobiliare necesare exploatării acestor nave, vapoare, aeronave, vehicule feroviare și rutiere vor fi impozabile numai în acel stat contractant.

4. Câștigurile provenind din înstrăinarea oricărei proprietăți, alta decât cea la care se face referire în

paragrafele 1, 2 și 3, vor fi impozabile numai în statul contractant în care este rezident cel care înstrăinează.

ARTICOLUL 14

Venituri provenite din exercitarea unei profesii independente

1. Veniturile realizate de un rezident al unui stat contractant din exercitarea unei profesii independente sau a altor activități cu caracter independent vor fi impozabile numai în acel stat contractant, dacă nu dispune în mod obișnuit, în celălalt stat contractant de o bază fixă pentru exercitarea activităților sale. Dacă dispune de o astfel de bază fixă, veniturile pot fi impuse în celălalt stat contractant, dar numai partea care este atribuibilă acelei baze fixe.

2. Expresia *profesii independente* cuprinde, în special, activitățile independente de ordin științific, literar, artistic, educativ sau pedagogic, precum și exercitarea independentă a profesiilor de medic, avocat, inginer, arhitect, dentist și contabil.

ARTICOLUL 15

Venituri provenite din exercitarea unei profesii dependente

1. Sub rezerva prevederilor art. 16, 18, 19, 20 și 21, salariile și alte remunerații similare obținute de un rezident al unui stat contractant pentru o activitate salariată vor fi impozabile numai în acel stat contractant, în afară de cazul când activitatea salariată este exercitată în celălalt stat contractant. Dacă activitatea salariată este exercitată în celălalt stat contractant, remunerațiile primite pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

2. Independent de prevederile paragrafului 1, remunerațiile obținute de un rezident al unui stat contractant pentru o activitate salariată exercitată în celălalt stat contractant vor fi impozabile numai în primul stat contractant menționat dacă :

a) beneficiarul este prezent în celălalt stat contractant pentru o perioadă sau perioade care nu depășesc în total 183 zile într-un an calendaristic ; și

b) remunerațiile sunt plătite de o persoană sau în numele unei persoane care angajează și care nu este rezidentă a celuiilalt stat contractant ; și

c) remunerațiile nu sunt suportate de un sediu permanent sau o bază fixă pe care cel care angajează le are în celălalt stat contractant.

3. Independent de prevederile paragrafelor 1 și 2, salariile și alte remunerații similare, pe care un rezident al unui stat contractant le primește pentru o activitate salariată exercitată în celălalt stat contractant, vor fi scutite de impozit în acel celălalt stat contractant :

a) în legătură cu un șantier de construcții, un proiect de construcție, montaj sau instalare sau activități de supraveghere, inclusiv asistența tehnică legată de acestea, în conformitate cu paragraful 3 al art. 5 al acestei convenții ;

b) pentru activitatea salariată exercitată la bordul unei nave, vapor, aeronavă, vehicul feroviar sau rutier, exploatat în trafic internațional de către o întreprindere a statului contractant al căru rezident este ;

c) pentru remunerația primită de un ziarist sau un corespondent de presă, cu condiția ca această plată să fie făcută din surse aflate în statul contractant al cărui rezident este, pentru o perioadă de 2 ani de la data sosirii sale în celălalt stat contractant.

ARTICOLUL 16

Remunerațiile membrilor consiliului de administrație

Remunerațiile și alte plăți similare primite de un rezident al unui stat contractant, în calitatea sa de membru al consiliului de administrație sau al oricărui alt organ de conducere similar al unei societăți care este rezidentă a celui alt stat contractant, pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

ARTICOLUL 17

Venituri obținute de artiști și sportivi

1. Independent de prevederile art. 14 și 15, veniturile obținute de un rezident al unui stat contractant, în calitate de artist de spectacol, cum sunt artiștii de teatru, de film, de radio sau de televiziune ori ca interpreți muzicali, sau ca sportivi, din activitatea lor personală desfășurată în celălalt stat contractant, pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

2. Când veniturile în legătură cu activitățile personale desfășurate de un artist de spectacol sau un sportiv nu revin artistului de spectacol sau sportivului, ci unei alte persoane, acele venituri, independent de prevederile art. 7, 14 și 15, pot fi impuse în statul contractant în care sunt exercitate activitățile artistului de spectacol sau sportivului.

3. Independent de prevederile paragrafelor 1 și 2, veniturile obținute din activități desfășurate în cadrul schimburilor culturale, stabilite prin acorduri culturale încheiate între cele două state contractante, vor fi scutite reciproc de impozit, cu condiția ca aceste activități să fie finanțate de guvernul unui stat contractant, iar activitățile să nu fie exercitate în scopul de a obține profituri.

ARTICOLUL 18

Pensii

Sub rezerva prevederilor paragrafului 2 al art. 19, pensiile și alte remunerații similare plătite unui rezident al unui stat contractant pentru munca salariată desfășurată în trecut vor fi impozabile numai în acel stat contractant.

ARTICOLUL 19

Remunerații plătite pentru exercitarea de funcții guvernamentale

1. a) Remunerațiile, altele decât pensiile, plătite de un stat contractant, o subdiviziune, o autoritate locală a acestuia unei persoane fizice pentru serviciile prestate acelui stat, subdiviziunii sau autorității sale locale, vor fi impozabile numai în acel stat contractant.

b) Totuși aceste remunerații vor fi impozabile numai în celălalt stat contractant, dacă serviciile sunt prestate în acel stat contractant și persoana fizică este rezidentă a acelui stat contractant și

- (i) posedă cetățenia acelui stat contractant; sau
- (ii) nu a devenit rezidentă a acelui stat contractant, numai în scopul prestării serviciilor.

2. a) Orice pensie plătită de sau din fonduri create de un stat contractant, o subdiviziune, o autoritate locală a acestuia unei persoane fizice pentru serviciile prestate acelui stat contractant, subdiviziunii sau autorității sale locale vor fi impozabile numai în acel stat contractant.

b) Totuși, aceste pensii vor fi impozabile numai în celălalt stat contractant, dacă persoana fizică este rezidentă și posedă cetățenia acelui stat contractant.

3. Prevederile art. 15, 16 și 18 se vor aplica remunerațiilor și pensiilor plătite pentru serviciile prestate în legătură cu o activitate de afaceri desfășurată de un stat contractant, de o subdiviziune sau de o autoritate locală a acestuia.

ARTICOLUL 20

Plăți primite de studenți și practicanți

1. Un student sau un practicant care este sau a fost, imediat înainte de sosirea sa într-un stat contractant, rezident al celui alt stat contractant și care este prezent în primul stat contractant menționat numai în scopul educării sau pregătirii sale nu va fi impus în acel stat pentru plățile primite în scopul întreținerii, educării sau pregătirii, cu condiția ca aceste plăți să provină din surse aflate în afara acelui stat contractant.

ARTICOLUL 21

Remunerații primite de profesori și cercetători

O persoană fizică care este sau a fost rezidentă a unui stat contractant, imediat înainte de sosirea sa în celălalt stat contractant, și care, la invitația oricărei universități, colegiu, școală sau altă instituție educațională similară, nonprofit, care sunt recunoscute de guvernul acelui celălalt stat contractant, potrivit legislației sale interne, este prezent în acest celălalt stat contractant pentru o perioadă care nu depășește 2 ani de la data primei sale sosiri în acel celălalt stat contractant, numai în scopul de a preda sau a cerceta sau pentru ambele, la astfel de instituții educaționale, va fi scutită de impozit pentru această perioadă în acel celălalt stat contractant pentru remunerația primită pentru predare sau cercetare.

ARTICOLUL 22

Alte venituri

1. Elementele de venit ale unui rezident al unui stat contractant, indiferent de unde provin, care nu sunt tratate în articolele precedente ale prezentei con-

venții, vor fi impozabile numai în acel stat contractant.

2. Prevederile paragrafului 1 nu se vor aplica asupra veniturilor, altele decât veniturile provenind din proprietățile imobiliare, așa cum sunt definite în paragraful 2 al art. 6, dacă primitorul unor astfel de venituri, fiind un rezident al unui stat contractant desfășoară activități în celălalt stat contractant, printr-un sediu permanent situat acolo, sau exercită în acel celălalt stat contractant profesii independente, printr-o bază fixă situată acolo, și dreptul sau proprietatea în legătură cu care venitul este plătit este efectiv legat de un asemenea sediu permanent sau bază fixă. În această situație, se vor aplica prevederile art. 7 sau 14, după caz.

ARTICOLUL 23

Impunerea capitalului

1. Capitalul reprezentat de proprietăți imobiliare, astfel cum sunt definite în paragraful 2 al art. 6, poate fi impus în statul contractant în care sunt situate aceste proprietăți.

2. Capitalul reprezentat de proprietăți mobiliare făcând parte din activul unui sediu permanent al unei întreprinderi sau din proprietăți mobiliare aparținând unei baze fixe, utilizată pentru exercitarea unei profesii independente, poate fi impus în statul contractant în care este situat sediul permanent sau baza fixă.

3. Navele, vapoarele, aeronavele, vehiculele feroviare și rutiere, exploatate în trafic internațional de un rezident al unui stat contractant, și proprietățile mobiliare, ținând de exploatarea unor asemenea mijloace de transport, vor fi impozabile numai în acest stat contractant.

4. Toate celelalte elemente de capital ale unui rezident al unui stat contractant vor fi impozabile numai în acel stat contractant.

ARTICOLUL 24

Metode pentru eliminarea dublei impuneri

Când un rezident al unui stat contractant obține venituri din celălalt stat contractant, care, în concordanță cu prevederile acestei convenții, pot fi impuse în acel celălalt stat contractant, nivelul impozitului pe acel venit plătit în celălalt stat contractant poate fi

dedus din impozitul perceput în primul stat contractant menționat. Nivelul deducerii, totuși, nu va depăși nivelul impozitului care s-ar fi datorat în primul stat contractant menționat, pe acel venit, potrivit legislației fiscale și reglementărilor sale.

ARTICOLUL 25

Nediscriminarea

1. Rezidenții unui stat contractant nu vor fi supuși în celălalt stat contractant la nici o impozitare sau obligație legate de aceasta, diferită sau mai împovărătoare decât impozitarea sau obligația la care sunt sau pot fi supuși rezidenții aceluia celălalt stat contractant, aflați în aceeași situație.

2. Impunerea unui sediu permanent pe care o întreprindere a unui stat contractant îl are în celălalt stat contractant nu va fi stabilită în condiții mai puțin favorabile în acel celălalt stat contractant decât impunerea stabilită întreprinderilor aceluia celălalt stat contractant care desfășoară aceleași activități.

3. Prevederile acestui articol nu vor fi interpretate ca obligând un stat contractant să acorde rezidenților celuilalt stat contractant nici o deducere personală, înlesnire sau reducere în ce privește impunerea pe considerente privind statutul civil ori responsabilitățile familiale pe care le acordă rezidenților săi.

4. Cu excepția cazului când se aplică prevederile art. 9, ale paragrafului 7 al art. 11 sau ale paragrafului 6 al art. 12, dobânzile, redevențele și alte plăți făcute de o întreprindere a unui stat contractant unui rezident al celuilalt stat contractant se vor deduce, în scopul determinării profiturilor impozabile ale unei asemenea întreprinderi, în aceleași condiții ca și cum ar fi fost plătite unui rezident al primului stat contractant menționat.

În mod similar, orice datorii ale unei întreprinderi a unui stat contractant față de un rezident al celuilalt stat contractant vor fi deductibile, în scopul determinării capitalului impozabil al unei asemenea întreprinderi, în aceleași condiții ca și când acestea ar fi fost contractate de un rezident al primului stat contractant menționat.

5. Întreprinderile unui stat contractant, al căror capital este integral sau parțial deținut sau controlat, în mod direct sau indirect, de unul sau mai mulți rezidenți ai celuilalt stat contractant, nu vor fi supuse în primul stat contractant menționat nici unei impuneri sau nici unei obligații legate de aceasta, care să fie diferită sau mai împovărătoare decât impunerea și obligațiile legate de aceasta, la care sunt sau pot fi supuse alte întreprinderi similare ale aceluia stat contractant menționat.

ARTICOLUL 26

Procedura amiabilă

1. Când un rezident al unui stat contractant consideră că, datorită măsurilor luate de unul sau de ambele state contractante, rezultă sau va rezulta pentru el o impozitare care nu este conformă cu prevederile prezentei convenții, el poate, indiferent de căile de atac prevăzute de legislația internă a acestor state contractante, să supună cazul său autorității competente a statului contractant al cărui rezident este.

Cazul trebuie prezentat celui alt stat contractant într-o perioadă de 3 ani de la prima notificare a acțiunii din care rezultă că impunerea este contrară prevederilor convenției.

2. Autoritatea competentă se va strădui, dacă reclamația pare întemeiată și dacă ea însăși nu este în măsură să ajungă la o soluționare corespunzătoare, să rezolve cazul pe calea unei înțelegeri amiabile cu autoritatea competentă a celui alt stat contractant, în vederea evitării unei impozitări care nu este în conformitate cu prezenta convenție.

Orice înțelegere realizată va fi aplicată indiferent de perioada de prescripție prevăzută în legislația internă a statelor contractante.

3. Autoritățile competente ale statelor contractante se vor strădui să rezolve, pe calea înțelegerii amiabile, orice dificultăți sau dubii rezultate ca urmare a interpretării sau aplicării acestei convenții. De asemenea, se pot consulta reciproc pentru eliminarea dublei impuneri în cazurile neprevăzute de prezenta convenție.

4. Autoritățile competente ale statelor contractante pot comunica direct între ele, în scopul realizării unei înțelegeri, în sensul paragrafelor precedente.

ARTICOLUL 27

Schimb de informații

1. Autoritățile competente ale statelor contractante vor face schimb de informații necesare aplicării prevederilor prezentei convenții sau ale legislației interne ale statelor contractante privitoare la impozitele vizate de convenție, în măsura în care impozitarea la care se referă nu este contrară prevederilor prezentei convenții.

Orice informație obținută de un stat contractant va fi tratată ca secret în același mod ca și informația obținută conform prevederilor legislației interne ale acelu-

stat contractant, și va fi dezvăluită numai persoanelor sau autorităților (inclusiv la instanțe judecătorești și organe administrative), însărcinate cu stabilirea sau încasarea, aplicarea sau urmărirea, sau soluționarea contestațiilor cu privire la impozitele care fac obiectul prezentei convenții. Asemenea persoane sau autorități vor folosi informația numai în aceste scopuri. Acestea pot dezvălui informația în procedurile judecătorești sau deciziile judiciare.

2. Prevederile paragrafului 1 nu vor impune, în nici un caz, unui stat contractant obligația :

a) de a lua măsuri administrative contrare propriei legislații și practicii administrative a acelu sau a celui alt stat contractant ;

b) de a furniza informații care nu pot fi obținute pe baza legislației proprii sau în cadrul practicii administrative normale a acelu sau a celui alt stat contractant ;

c) de a furniza informații care ar dezvălui un secret de afaceri, industrial, comercial sau profesional, sau un procedeu de fabricație sau informații, a căror divulgare ar fi contrară ordinii publice.

ARTICOLUL 28

Funcționari ai instituțiilor diplomatice și consulare

Nici o prevedere a prezentei convenții nu va afecta privilegiile de care beneficiază funcționarii instituțiilor diplomatice și consulare în virtutea regulilor generale ale dreptului internațional sau a prevederilor unor acorduri speciale.

ARTICOLUL 29

Intrarea în vigoare

1. Prezenta convenție va fi ratificată și instrumentele de ratificare vor fi schimbate cât mai curând posibil.

2. Convenția va intra în vigoare la data schimbului instrumentelor de ratificare și prevederile convenției se vor aplica :

a) în ce privește impozitul reținut prin stopaj la sursă, la venitul realizat începând cu sau după prima zi a lunii ianuarie a anului calendaristic imediat urmă-

tor anului în care prezenta convenție intră în vigoare ; și

b) în ce privește celelalte impozite pe venitul și pe capitalul realizate în perioada impozabilă, începând cu sau după prima zi a lunii ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care prezenta convenție intră în vigoare.

3. În relațiile reciproce dintre România și Federația Rusă, Convenția multilaterală pentru evitarea dublei impuneri cu privire la venitul și capitalul persoanelor fizice, semnată la Miskolc la 27 mai 1977, și Convenția multilaterală pentru evitarea dublei impuneri cu privire la venitul și capitalul persoanelor juridice, semnată la Ulan-Bator la 19 mai 1978, vor înceta să aibă efect din momentul aplicării acestei convenții.

ARTICOLUL 30

Denunțarea

1. Prezenta convenție va rămâne în vigoare până la denunțarea acesteia de către un stat contractant.

2. Fiecare dintre statele contractante poate să denunțe convenția prin remiterea pe canale diplomatice a unei note de denunțare scrisă, cu cel puțin 6 luni înainte de sfârșitul fiecărui an calendaristic, începând cu al 5-lea an următor celui în care convenția a intrat în vigoare.

În asemenea caz, convenția va înceta să aibă efect :

a) în ce privește impozitul reținut prin stopaj la sursă, la venitul realizat, începând cu sau după prima zi a lunii ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care a fost remisă nota de denunțare ; și

b) în ce privește celelalte impozite pe venitul și pe capitalul realizate în perioada impozabilă, începând cu sau după prima zi a lunii ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care a fost remisă nota de denunțare.

Întocmită la Moscova, la 27 septembrie 1993, în trei exemplare originale, în limbile română, rusă și engleză, toate textele fiind egal autentice. În caz de divergențe în interpretare, se va folosi textul în limba engleză.

Pentru Guvernul României,
NICOLAE VĂCĂROIU
PRIM-MINISTRU

Pentru Guvernul Federației Ruse,
VIKTOR CERNOMIRDIN
PRIM-MINISTRU

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind promulgarea Legii pentru ratificarea Convenției
dintre Guvernul României și Guvernul Federației Ruse
pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele
pe venit și pe capital, semnată la Moscova la 27 septembrie 1993**

În temeiul art. 77 alin. (1) din Constituția României, promulgăm Legea pentru ratificarea Convenției dintre Guvernul României și Guvernul Federației Ruse pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și pe capital, semnată la Moscova la 27 septembrie 1993, și dispunem publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

ION ILIESCU

București, 15 iunie 1994.

Nr. 98.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 55

din 18 mai 1994

Vasile Gionea	— președinte
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Ioan Griga	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol pronunțarea asupra recursului formulat de Ministerul Public împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 55 din 13 octombrie 1993.

Dezbaterea a avut loc în ședința din 10 mai 1994, în prezența reprezentantului Ministerului Public, în lipsa inculpaților și a părții civile care, deși legal citați, nu s-au prezentat și au fost consemnate în încheierea din aceeași dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 18 mai 1994.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Inculpată Stan Elena a invocat în dosarul nr. 6345/1992 al Judecătoriei Tulcea excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 224 din Codul penal, pentru care a fost trimisă în judecată cu motivarea că ele contravin prevederilor art. 135 alin. (2) și alin. (4) din Constituție și au fost abrogate prin art. 150 alin. (1) din legea fundamentală.

Prin Decizia nr. 55 din 13 octombrie 1993, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate, constatând că dispozițiile art. 224 din Codul penal au fost abrogate parțial potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție și, în consecință, acestea urmează a se aplica numai cu privire la bunurile prevăzute de art. 135 alin. (4) din Constituție, bunuri ce formează obiectul exclusiv al proprietății publice.

Împotriva acestei decizii Ministerul Public a declarat recurs, arătând, în esență,

1. Curtea nu este competentă să se pronunțe asupra excepțiilor de neconstituționalitate care privesc legi anterioare intrării în vigoare a Constituției.

2. Pe fond se apreciază că în mod greșit s-a dispus abrogarea parțială a unor dispoziții din Codul penal referitoare la avutul obștesc. În susținerea acestui motiv s-au invocat următoarele argumente :

— limitarea bunurilor ce fac obiectul exclusiv al proprietății publice numai la cele prevăzute în art. 135 alin. (4) este greșită, deoarece mai sunt și alte bunuri stabilite prin legi sau care urmează să se stabilească prin alte legi și care, având același regim juridic, nu pot fi caracterizate ca făcând parte din proprietatea privată ;

— Curtea poate să hotărască asupra neconstituționalității legilor și nu să pronunțe abrogarea, care este de competența Parlamentului ;

— Curtea, în decizia atacată, se întemeiază pe Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 7 septembrie 1993, ceea ce nu este justificat, deoarece în acest fel judecata în alte spețe devine inutilă.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

examinând încheierea de sesizare, decizia atacată, motivele de recurs, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile recurentului — Ministerul Public — susținute în ședința publică din 10 mai 1994, dispozițiile legale atacate ca neconstituționale, raportate la prevederile Constituției, precum și cele ale Legii nr. 47/1992 și ale Regulamentului de organizare și funcționare a Curții Constituționale, reține următoarele :

Primul motiv de recurs dezvoltat în cadrul dezbaterilor orale care vizează, pe de o parte, necompetența Curții Constituționale de a se pronunța asupra unei excepții ce privește un text dintr-o lege preconstituțională, iar pe de altă parte, contestarea acestei competențe atunci când opinia instanței în fața căreia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate este în acord cu punctul de vedere al părții, urmează a fi înlăturat ca nefondat. Este adevărat că dispozițiile atacate ca neconstituționale sunt anterioare Constituției și în legă-

tută cu ele se pune problema abrogării, în temeiul art. 150 alin. (1) din Constituție, dar această virtute abrogativă a Constituției nu se impune prin ea însăși. Ea presupune conținutarea dintre Constituție și dispoziția legală anterioară, pentru a face aplicarea principiului „lex posterior derogat priori” și a asigura supremația Constituției asupra actelor inferioare. Această confruntare nu reprezintă altceva decât o formă a controlului de constituționalitate. Desigur, fiind vorba și de o problemă a aplicării legii în timp, această formă a controlului de constituționalitate, și numai ea, este și la îndemâna organelor care aplică legea, inclusiv a instanțelor judecătorești. Este o soluție care se regăsește în practica Curții Constituționale. Pentru ca instanța să constate abrogarea nu este suficient să-și exprime opinia în considerente, ci această constatare trebuie să fie expres prevăzută în dispozitiv, în speță în încheierea pe care a pronunțat-o ca urmare a ridicării excepției de neconstituționalitate.

Instanța, în cazul de față însă, a sesizat Curtea. Faptul că în materia avutului obștesc opinia instanței a fost în acord cu punctul de vedere al părții, în sensul că dispozițiile din Codul penal referitoare la această materie sunt abrogate, nu este, de aceea, de natură să atragă necompetența Curții, din moment ce instanța respectivă nu a constatat abrogarea în dispozitivul încheierii, iar Curtea este singura care poate asigura, prin deciziile sale obligatorii, o jurisprudență unitară în materia controlului constituționalității legilor.

Competența Curții de a se pronunța asupra legilor anterioare Constituției rezultă, fără echivoc, și din dispozițiile art. 26 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora constatarea neconstituționalității are efecte numai asupra raporturilor juridice stabilite după intrarea în vigoare a Constituției. Dispoziția legală are în vedere exclusiv legi anterioare Constituției, întrucât, pentru legile adoptate sub imperiul ei, este fără sens, din moment ce în mod necesar orice raport juridic reglementat de o asemenea lege este posterior Constituției. În interpretarea dată de recurent, această dispoziție legală nu și-ar mai găsi aplicare, ceea ce, desigur, nu poate fi acceptat.

În sfârșit, este de reținut și faptul că, în conformitate cu art. 3 din Legea nr. 47/1992, competența Curții Constituționale nu poate fi contestată de nici o autoritate publică, ea fiind singura în drept să hotărască asupra competenței sale, potrivit art. 144 din Constituție.

Nici cel de-al doilea motiv de recurs, care vizează soluția de fond criticată sub aspectul constatării abro-

gării parțiale a unor dispoziții din Codul penal referitoare la avutul obștesc, nu este fondat. Justificarea acestui motiv de recurs, în sensul că s-ar fi făcut o limitare a bunurilor ce fac obiectul exclusiv al proprietății publice numai la cele prevăzute în art. 135 din Constituție, nu poate fi reținută, deoarece este evident că decizia atacată nu se rezumă numai la bunurile enumerate de art. 135 alin. (4) din Constituție, ci se referă la bunurile prevăzute în art. 135 alin. (4), adică și „alte bunuri stabilite prin lege”.

Totodată, nu poate fi reținută nici susținerea conform căreia Curtea poate constata numai neconstituționalitatea unei legi, nu și că legea este abrogată potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție. Potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție, legile rămân în vigoare în măsura în care nu contravin Constituției. Contrarietatea unei legi anterioare Constituției cu prevederile acesteia are însă drept consecință abrogarea. Cu alte cuvinte, neconstituționalitatea este cauza abrogării. În cazul legilor anterioare Constituției, neconstituționalitatea are un caracter specific întrucât cauza sa este posterioară legii, constând în schimbarea temeiului legitimității sale constituționale. În aceste condiții, controlul constituționalității unei legi preconstituționale care are ca rezultat constatarea contrarietății acesteia cu prevederile Constituției nu duce la declararea legii ca neconstituțională — o lege putând fi apreciată numai în funcție de regimul constituțional sub imperiul căruia a fost adoptată —, ci la constatarea abrogării, soluție ce constituie consecința constituțională prevăzută de art. 150 alin. (1) a unei asemenea contrarietăți.

În sfârșit, nu poate fi reținută nici critica adusă deciziei de fond în sensul că se întemeiază pe Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1/1993 — publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 232 din 27 septembrie 1993 — în considerarea faptului că astfel este inutilă judecata în alte spețe. Potrivit art. 29 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, Curtea nu statuează decât asupra problemelor de drept.

Spre a se evita soluții contradictorii, art. 26 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale permite completului care dorește să se abată de la practica Curții să sesizeze plenul spre a se pronunța asupra întrebării ce urmează a fi dată în viitor. Decizia plenului este obligatorie doar pentru completele de judecată, astfel încât prin această decizie nu se soluționează excepția de neconstituționalitate concretă. De aceea ea nu are drept

consecință inutilitatea judecării excepțiilor, în cadrul cărora s-ar putea ridica noi probleme și noi interpretări posibile care ar putea determina reluarea procedurii necesare în vederea asigurării consecvenței practicii constituționale.

În legătură cu art. 224 din Codul penal, a cărui neconstituționalitate a fost invocată de inculpata Stan Elena, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 33/1993, rămasă definitivă și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 30 noiembrie 1993, constatând că dispozițiile sale sunt abrogate parțial, conform art. 150 alin. (1) din Constituție și, în consecință, urmează a se aplica numai cu privire la bunurile prevăzute în art. 135 alin. (4) din Constituție, bunuri care fac obiectul exclusiv al proprietății publice. Rezultă că, în prezent, atât excepția de neconstituționalitate cu privire la art. 224 din Codul penal, ridicată de Stan Elena în fața Judecătorei Tulcea, cât și recursul Ministerului Public, declarat împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 55 din 13 octombrie 1993, sunt lipsite de obiect.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 144 lit. c), art. 145 alin. (2) și art. 150 alin. (1) din Constituție,

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. dr. VASILE GIONEA

al art. 1, art. 3, art. 13 alin. (1) lit. A. c), art. 25 și art. 26 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că, potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 33 din 26 mai 1993, rămasă definitivă, art. 224 din Codul penal este abrogat parțial, conform art. 150 alin. (1) din Constituție și, în consecință, urmează a se aplica numai cu privire la bunurile prevăzute în art. 135 alin. (4) din Constituție, bunuri care fac obiectul exclusiv al proprietății publice și, prin urmare, respinge ca lipsite de obiect excepția de neconstituționalitate cu privire la art. 224 din Codul penal ridicată de Stan Elena, în dosarul nr. 6345/1992 al Judecătorei Tulcea, precum și recursul Ministerului Public declarat împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 55 din 13 octombrie 1993.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 8 martie 1994.

Prezenta decizie se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 61

din 1 iunie 1994

Vasile Gionea	— președinte
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Antonie Iorgovan	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Ioan Griga	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol soluționarea recursului formulat de Ministerul Public împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 21 din 14 martie 1994.

La apelul nominal făcut în ședință publică părțile au fost lipsă.

Procedura legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele completului dă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de admitere a recursului și de casare a deciziei atacate.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Inculpații Ivascencu Ștefan și Ignat Petrea au invocat, în dosarul nr. 2031/1993 al Judecătorei Tulcea, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 224 din Codul penal, cu motivarea că acestea contravin prevederilor art. 135 alin. (2) și (4) din Constituție, fiind abrogate prin dispozițiile art. 150 alin. (1) din legea fundamentală.

Prin Decizia nr. 21 din 14 martie 1994, pronunțată în cauză, Curtea Constituțională a statuat că, întrucât prin Decizia sa nr. 33/1993, rămasă definitivă, s-a constatat că art. 224 din Codul penal este parțial abrogat potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție, urmând a se aplica în continuare numai cu privire la bunurile ce constituie proprietate publică, potrivit art. 135 din Constituție, excepția invocată este lipsită de obiect.

Împotriva acestei decizii Ministerul Public a declarat recurs, arătând, în esență :

1. Prin respingerea excepției ca fiind „lipsită de obiect”, Curtea Constituțională a recurs la instituția autorității lucrului judecat, care, în cauză, nu este aplicabilă întrucât, în materie penală, ea implică dubla identitate de persoană și obiect.

2. Curtea nu este competentă să se pronunțe asupra conflictului legilor anterioare Constituției cu prevederile acesteia și, deci, de a constata că ele sunt abrogate, potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție, în cazul în care încalcă o prevedere constituțională.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

examinând decizia atacată, încheierea de sesizare, motivele de recurs, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile recurentului — Ministerul Public —, dispozițiile legale atacate ca neconstituționale, raportate la prevederile Constituției, precum și cele ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele :

Primul motiv de recurs, care vizează respingerea excepției ca lipsită de obiect, urmează a fi înlăturat ca nefondat, întrucât decizia recurată nu s-a întemeiat pe autoritatea lucrului judecat — așa cum se susține de către recurent —, ci pe obligativitatea deciziilor Curții Constituționale potrivit art. 145 din Constituție. După cum s-a statuat prin deciziile nr. 27/1993 și nr. 36/1993 ale Curții Constituționale, dacă o prevedere legală a fost declarată neconstituțională — ca în speță —, excepția de neconstituționalitate nu mai poate fi reiterată, deoarece ar fi contrar obligativității prevăzute de art. 145 din Constituție. De aceea, în mod justitios

prin decizia recurată se respinsese excepția invocată ca lipsită de obiect, ca urmare a Deciziei anterioare, nr. 33/1993, prin care se constata că art. 224 din Codul penal este parțial abrogat.

Nici cel de-al doilea motiv de recurs, care vizează necompetența Curții Constituționale de a se pronunța asupra conflictului legilor anterioare Constituției cu prevederile acesteia și, deci, de a constata că ele sunt abrogate, potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție, în cazul în care contrazic o prevedere constituțională, nu este fondat. Potrivit art. 150 alin. (1), legile preconstituționale rămân în vigoare în măsura în care nu contravin Constituției. Rezultă că, prin natura sa, contrarietatea unei legi anterioare Constituției cu prevederile acesteia are drept consecință abrogarea. În cazul legilor anterioare Constituției, neconstituționalitatea are un caracter specific întrucât cauza sa este posterioară legii, constând în schimbarea temeiului legitimității sale constituționale. În aceste condiții, controlul constituționalității unei legi preconstituționale, care are ca rezultat constatarea contrarietății acesteia cu prevederile Constituției, nu duce la declararea legii ca neconstituțională — o lege putând fi apreciată numai în funcție de regimul constituțional sub imperiul căruia a fost abrogată —, ci la constatarea abrogării, soluție ce constituie consecința constituțională prevăzută de art. 150 alin. (1) a unei asemenea contrarietăți.

De asemenea, în contradicție cu prevederile Constituției, recursul se întemeiază și pe ideea că aceste prevederi nu ar fi direct aplicabile, ci numai prin ecranul legii. Pe cale de consecință, se susține că reglementările preconstituționale contrare Constituției ar supraviețui dispariției regimului constituțional sub imperiul căruia au fost edictate până când Consiliul Legislativ va asigura abrogarea lor. Astfel se neagă, în esență, supremația Constituției în cadrul sistemului juridic și caracterul unitar al acestui sistem datorită structurii sale ierarhice piramidale, derivând din rolul central și supraordonat al Constituției și din supralegalitatea căreia îi corespunde acest rol. Dacă teza Ministerului Public ar fi acceptată, ar însemna că ordinea juridică preconstituțională a supraviețuit dispariției temeiului ei și că în România ar exista două ordini juridice, una constituțională și alta preconstituțională, ceea ce este consecință inadmisibilă întrucât presupune coexistența a două ordini juridice antagoniste.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 144 lit. c), art. 1, art. 3, art. 13 alin. (1) lit. A. c), art. 25 și art. 26 art. 145 alin. (2) și art. 150 alin. (1) din Constituție, al din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursul formulat de Ministerul Public împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 21 din 14 martie 1994, pronunțată în dosarul nr. 42C/1993.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 1 iunie 1994.

Prezenta decizie se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. dr. VASILE GIONEA

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Prin Hotărârea Guvernului nr. 358/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 137 din 1 iulie 1991, a fost înființată Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, sub autoritatea Camerei Deputaților, care are obligația publicării în Monitorul Oficial al României a actelor normative, nepublicarea lor atrăgând inexistența acestora.

Pentru a cunoaște legislația ce a fost adoptată după Revoluția din Decembrie 1989, pentru a fi informați cu privire la dezbaterile parlamentare, pentru a putea contacta partenerul de afaceri pe care îl doriți, pentru efectuarea formalităților de publicitate prevăzute de lege, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, prin Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, invită societățile comerciale, întreprinzătorii particulari din țară și din străinătate, precum și pe toți cei interesați, să se adreseze în acest scop zilnic între orele 8,00—13,00 la telefon 6.11.77.02 sau direct la sediul acestuia din str. Blanduziei nr. 1, sector 2.

Aducem, pe această cale, la cunoștință că, începând cu data de 1 ianuarie 1994, prețurile practicate de regie pentru publicațiile sale, la care puteți face abonamente la oficiile poștale, sunt următoarele:

	lei/trimestru
● MONITORUL OFICIAL, Partea I, română	12.600
● MONITORUL OFICIAL, Partea I, maghiară (ROMÂNIA HIVATALOS KÖZLÖNYE)	27.600 (pentru trim. II/1994)
● MONITORUL OFICIAL, Partea a II-a	51.840
● MONITORUL OFICIAL, Partea a III-a	9.600
● MONITORUL OFICIAL, Partea a IV-a	86.400
● COLECȚIA LEGISLAȚIA ROMÂNIEI	6.000
● COLECȚIA DE HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ȘI ALTE ACTE NORMATIVE	13.500

Tarifele aplicate pentru publicațiile prevăzute de lege a fi inserate în „Monitorul Oficial”, de la data de 1 ianuarie 1994, sunt următoarele:

	lei
1. MONITORUL OFICIAL, Partea a III-a	
— pierderi de acte, de sigilii, ștampile, schimbări de nume, citații emise de instanțele judecătorești și notariatele de stat	per anunț 5.000
— acte procedurale ale instanțelor judecătorești a căror publicare este prevăzută de lege	per anunț 7.000
— extras-cerere pentru dobândirea sau renunțarea la cetățenia română	per anunț 12.000
— concursuri de ocupare de posturi didactice în învățământul superior	per cuvânt 100
— anunț privind examenul de capacitate pentru magistrați	per cuvânt 100
2. MONITORUL OFICIAL, Partea a IV-a	
— publicarea sentințelor judecătorești privind înființarea societăților comerciale	per anunț 55.000
— bilanțuri și conturi de profit și pierderi	per anunț 20.000
— modificări de capital social	per anunț 4.000
— lista activelor scoase la licitație sau a societăților comerciale propuse pentru privatizare	per poziție 10.000
— acte adiționale precum și alte publicații ale agenților economici, sub formă de text, a căror publicare este prevăzută de lege	per pagină manuscris 26.000
— publicații cu prezentare tabelară	per rând coloană 1.300
— anunț pentru licitație în vederea acordării unei concesiuni aprobate de Guvern	per anunț 9.000

Plata publicațiilor cuprinse în Partea a III-a și Partea a IV-a se va face prin mandat poștal pe adresa: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, calea 13 Septembrie — Palatul Parlamentului, sector 5, București, cont de decontare 30.98.12.301 B.C.R.—S.M.B. sau cu dispoziție de plată.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, calea 13 Septembrie — Palatul Parlamentului, sector 5, cont 30.98.12.301 B.C.R.—S.M.B.
Adresa pentru publicitate: Serviciul relații cu publicul și agenți economici, București, str. Blanduziei nr. 1 sector 2, telefon 6.11.77.02.
Tiparul: Tipografia „Monitorul Oficial”, București, str. Jiului nr. 163, sector 1, telefon 6.98.55.00.